

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ
aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac
Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, &
ecclesiasticorum doctorum scriptis ...**

Venetiis, 1579

Tractatus de defectib. in Missa occur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

Requiescant in pace si legit pro defunctis: **Qui dicitur** ibi dicitur
 venit ad populum, et illi more solito benedicit, si non legit pro
 defunctis: pro quibus si legit benedictionem huiusmodi pretermissam
 Tum dicit **Deus vobiscum.** et signans seipsum in fronte, ore, et
 pectore, continuat. **Initium sancti Evangelii secundum Joannem.**
In principio etc. et supra. Quo finito, vestes sacras, quas rece-
 pit, ibidem deponit. Omnia premissa in huiusmodi Missa dicuntur
 voce intelligibilibus: ita quod ab omnibus illis, qui interfuerint, audiantur.

De eadem missa coram infirmo, vel alia persona celebranda. Cap. 48.
Et si aliquis acciderit, quod quis infirmus, vel alius velit missam
 audire, ubi non est sacerdos ad missam celebrandam disposi-
 tus, quod ipse eadem oratione celebravit, vel ex alia legitima causa, po-
 terit sacerdos in ecclesia vel alio loco convenienti, ut premit-
 tur, missam huiusmodi siccam legere in omnibus et per omnia, prout supe-
 rius de missa navali dictum est: et non debet in ea sacra ostende-
 re: et si illud in ecclesia ibidem in loco suo sacro habeat para-
 tum propter periculum ostensionis. Ad laudem saluatoris nostri.

Tractatus de defectibus in missa occurrentibus. Cap. 49.
Effectus missę sunt, quoniam requisita ad missę celebrationem de-
 ficiunt. Isti autem defectus contingunt aut ex parte sacerdotis, aut
 ex parte ministrorum, aut ex parte ministerii: quod in sacro requiritur pa-
 nis triticeus, vinum de vite, aqua naturalis: et sunt hec ex parte
 materie. Ex parte vero forme requiruntur verba consecrationis,
 et intentio consecrantis. In ministro autem requiritur exterius de-
 bitum vestimentum, et in corpore ieiunium, et dispositio mentis et anime
 quodque sit rite ordinatus. Et in ministerio requiritur, quod missa com-
 pleatur, id est sacrificium sit completum et perfectum: et quod sacerdos su-
 mat sacrificium comendo. Unde de his dicendum est per ordinem.

Primo de defectu panis. Cap. 50.

Sciendum est igitur, quod deficiens in pane fermentato, graviter
 peccat: quod facit contra statutum et consuetudinem ecclesie. Si vero
 deficiendo in azymo corrupto et infecto propter irreverentiam sacrifi-
 cii talis panis si deficiatur sacrificium est. Sed si panis sit a deo corru-
 ptus, ita quod in eo deficeret species panis, non potest deficiere: hoc est per
 verba sacrificii non efficitur corpus Christi: et quod species maneat, potest con-
 gnosci ex hoc: quod continuity non est soluta, nec alia accidentia abla-

ta. **Hec S. Tho. & Albertus.** ¶ Item si grana alterius generis fuerint ad mista tritico in tanta quantitate, q̄ aliā sp̄z faciāt, siue q̄ medium p̄stituant, non p̄t ex eo p̄fici sac̄m. in ex modica quantitate non impeditur. **S. Tho. & Albertus, & Petrus.** ¶ Si panis sit de aqua rosacea p̄fectus dubitatur inter doctores. **Et S. Th.** dicit esse probabilius, q̄ non possit cōfici. ¶ Si sacerdos infra missam ante p̄secrationem aduertit hostiam nō esse triticeam, vel esse corruptam; remota illa hostia, aliam ponat: & a canone reincipiat. Si vero post p̄secrationē hoc aduertit idem faciat ponendo aliam hostiam: & eam sumendo: sed nihilominus postea illam primam sumat: aut alijs sumendaz tradat, vel eam reuerenter p̄seruet. **Petrus.** Quod autem dicit hic **Petrus** q̄ reincipiat a canone. **S. Th.** in dicit in simili casu esse reincipiendum tñ a verbis consecrationis, vt habes infra. Si vero sacerdos aduertat dictum defectum hostie postquā sumperit: licet in isto casu variēt docto. tamen **S. Tho.** tenet in **Tertia** parte, q̄ debet aliam ponere hostiam, & consecrare, & sumere: q̄ p̄ceptum de perfectione sac̄i maioris est ponderis quā p̄ceptum, q̄ a ieiunijs sumatur. ¶ Per id autem quod dicit **Petrus:** Si sacerdos infra missam aduertat hostiam non esse triticeam, vel esse corruptam, patet quid agendū sit, si nulla hostia fuerit posita, vel si posita fuerit perdita. Et per id quod dicit **S. Tho.** si aduertat de defectu hostie post eius sumptionem potest hoc idem intelligi, si aduertat etiam post sumptionē sanguinis, rursus q̄ ponat nouum panem & nouum vinum & consecret, atq; p̄sequatur, & sumat, ne sac̄m remaneat imperfectum: quod magis expresse apparebit infra, ybi statim dicitur de defectu vini, & ponent magis expressa verba ipsius **S. Tho.**

Quale esse debeat vinum, qd̄ in consecratione sac̄i eucharistie ministratur: & de defectibus eius qui occurrere p̄t. Cap. 51.

Quod vino primo sciendum est, q̄ si vinum factum est omnino acetum, nō potest de ipso confici sanguis Christi: quia vinum differt & acetum, sicut viuum & mortuum; s̄m **Philosophum.** Sed si vinum sit in via quasi acescendi, tunc idem est iudicium, quod de pane, qui est in via ad corruptionem, scilicet q̄ potest confici: peccat tamē huiusmodi cōficiens grauit̄, propter irreuerentiam sacramenti, **Sanct. Thomas, & Albertus.**

Quia non naturalis, sed artificialiosa est.

Et

Et addit Albertus, qd si vinum putridum sit tantu, qd vini natura perdidit: non potest fieri. Quod si non est corruptu, sed in via, potest fieri: sed tamen efficiens peccat, ut dictu est de vino, quod tedit in acetu. Et idem intelligendu de vino multu pontico, siue acro. De agresti non potest fieri. S. Tho. et Albertus. De musto potest fieri: non tamen faciendum est de multo recenti, propter impuritates. S. Tho. et Petrus. Si vino apponatur tanta aqua, qd non conuertatur in vinum, non fit. Et non debet apponi aqua rosacea, vel alia artificialis. Si tamen apponeretur in tam modica quantitate, qd in vinum conuerteretur, conficeretur. Hec S. Thom. et Petrus. ¶ Item si sacerdos post consecrationem corporis, sancte consecrationem sanguinis percipiat aut vinum aut aquam non esse in calice, debet statim apponere et consecrare. Si vero post omnia verba consecrationis percipiat, qd vinum non fuerit positum, sed aqua: siquidem hoc percipiat ante sumptiones corporis, debet deposita aqua si ibi fuerit, ponere vinum cum aqua, et resumere a verbis consecrationis sanguinis. Si vero hoc percipiat post sumptionem corporis debet apponere aliam hostiam simul cum sanguine iterum consecrandam, et in fine sumere hostiam iterum consecratam et sanguinem, non obstante et si prius sumpsit aquam, que erat in calice: quod preceptu de perfectione sacri maioris potestis est, qd preceptum, qd hoc sacrum a ieiunio sumatur. Hec S. Tho. ¶ Et predictis nunc verbis demonstratur illa duo, que supradicta sunt, cum de defectu panis dictum est. Dicit et S. Thom. qd non sufficit sacerdoti solam hostiam sumere ne imperfectum remaneat sacrum: sed si solum sanguinem aliquis consecraret, et sumeret: ita remaneret sacrum imperfectum, sicut si solam hostiam consecraret, et sumeret. Tunc autem solum sanguinem consecrasset et sumpsisset, si post sumptiones sanguinis cognosceret, qd hostia non fuisset triticea, vel qd fuisset corrupta. Et ut hic dicit S. Tho. etiam si solutum sit ieiunium, repetendum est sacramentum, ut sit integrum. Et cum missa celebratur terminetur benedictione sacerdotis, ut dicitur infra: non ita iudicandum est de defectibus missae reparandis ante benedictionem sacerdotis, cum adhuc stet officium missae: sicut post benedictionem, quando iam est solutum officium missae: quia post benedictionem, quicquid fieret, magis videretur iteratio missae, quam reparatio

reparatio defectus. Item ex verbis sancti Tho. immediate su-
pra dictis apparet, qd in reparatione sacramenti imperfecti suf-
ficiat reficere a verbis consecrationis; inde tamen omnia or-
dinate sunt repetenda, quia vt dicitur. 7. q. 1. perfecta non pos-
sunt dici sacramenta, que perfectum non habent ordinem. Et
S. Th. dicit: qd immane est sacrilegium: si non perficiatur hoc
sacramentum. Unde concilium Toletanum tulit sententia ex-
coicationis in eos, qui cum possunt, non perficiunt istud sacra-
mentum: vt patet supra in loco decreti immediate allegato.

De defectu aque. Cap. 52.

Sacerdos si percipiat aquam non fuisse appositam in vino
ante consecrationem sanguinis, ponat eam: et dicat verba
consecrationis. Si autem percipiat post consecrationem sangui-
nis, nullo modo debet postea aquam apponere: quia non est de
necessitate sacramenti: et sequeretur corruptio sacramenti in
aliqua parte. Siquis tamen ante consecrationem scienter di-
mitteret appositionem aque, grauius peccaret: quia ageret con-
tra constitutionem ecclesie, et quia dominum apposuisse creditur.
Non autem sufficit qd aqua apponatur, quando vinum ad-
huc est in dolio, quia hoc non significaret aliquid: sed oportet,
vt inuidente oblatione apponatur ad faciem. Hec S. Tho.

De defectu forme. Cap. 53.

Pro notitia forme, sciendum est, qd Ambrosius in libro de
sacramentis dicit, qd hoc sacramentum conficitur in ver-
bis, et sermonibus Christi. Ex quo dicto concludit S. Tho. qd
forma consecrationis huius sacramenti sit: Hoc est enim cor-
pus meum: et Hic est enim calix sanguinis mei, noui et eterni
testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis, et pro multis effun-
detur in remissionem peccatorum. Illa vero verba, Accipite et
manducate, pertinent ad usum materie consecrate. Similiter
illa verba, Hec quotiescumqz etc. pertinent ad usum huius sacra-
menti: quia usus non est de necessitate sacramenti: vt dicit idem
S. Th. Item illa coniunctio, enim, non est de substantia forme:
in dici debet sibi usum ecclesie, qui usus a beato Petro initium
sumpsit. Etiam beatus Th. dicit qd si predictae forme mutentur,
nihil efficitur, et si videantur verba idem significare: similiter
si aliquid de dictis formis diminuit. Si vero aliquid adderet,
quod

quod significationem non mutaret, nec errores induceret, magnum peccatum esset: tñ conficeretur s̄m Albertum. ¶ Dicit autem S. Th. q̄ forma p̄dicta vtens pronomine demonstratiuo, ostendit q̄ materia consecranda debet esse coram sacerdote. Unde sacerdos existens in domo sua non potest consecrare panem, qui est in arca, aut ē in foro, vel vinum, quod est in cellario. Sed quantacumq̄ sit quantitas panis & vini, que coram sacerdote ponitur, potest ab ipso consecrari. S. Th. ē dicit, q̄ si sacerdos non recordetur se dixisse ea, que in consecratione communiter d̄r, non debet ex hoc turbari. Non. n. qui multa dicit omnium recollit que dixit. Si tñ sacerdoti probabiliter confiteretur se aliqua omisisse: siquidem non sunt de necessitate sacramenti, non debet resumere immutando ordinem sacrificij: sed debet vltius procedere. Si vero certificetur se omisisse aliquid eorum, que sunt de necessitate sacramenti, s̄ formam consecrationis, debet resumere ipsa forma, & cetera per ordinem recitari.

¶ De defectu intentionis ministri. Cap. 54.

Non solum autem necessaria sunt ad conficiendum p̄dicta verba, sed etiam requiritur intentio: quia secundum Augustinum, in sacramentis sine intentione nihil agitur. Unde Sanctus Thome dicit, quod ad perfectionem sacramenti requiritur intentio ministri, qui se subijciat principali agentis: scilicet vt intendat facere, quod Christus fecit & ecclesia: & dicit, q̄ non est necessaria intentio actualis, sed sufficit habitualis: vt conficiatur. Puta, si sacerdos cum accedit ad altare ad celebrandum intendit facere quod fecit ecclesia, perficitur sacramentum. Sed si postea suspendatur eius intentio per aliam occurrentē cogitationē, nihilominus perficitur sacrificium ex virtute intentionis propositę. Tñ studiose curare debet minister sacrificij vt ēt actuale adhibeat intentionem. Et dicit, q̄ cum aliquis non intendit sacrificium perficere, sed delusorie aliquid agere, talis peruersitas tollit virtutem consecrandi & virtutem sacrificij, p̄cipue qñ intentionem exterius manifestat. Si autē intentio ministri peruertatur quantum ad id quod sequitur sacrificium: puta, si sacerdos intenderet conficere corpus Christi, vt eo ad veneficia vteretur: quia prius nō dependit a posteriori, talis intentio peruersitas veritatem sacramenti nō tollit: sed minister ex tali

tali intentione grauer peccat. Dicit n. Albertus, qd si aliquis
 hostie ex obliuione remaneant in altari, aut aliqua pars vini, &
 sacerdos conficiat, illa non sunt psecrata: qd de eis non intendit.
C Durandus aut posuit casum. Si sacerdos habeat coram se
 vndecim hostias, & intendit consecrare decem, quirit quot sint p
 secrate. Respondet distinguendo, qd hoc potest primo duobus mo
 dis intelligi. Uno modo qd numerus sit solus in intentione, & no
 in opinione, intentio aut sit quicquid sit coram se consecrare, ver
 bi gr. Si aliquis habeat consecrare, & coram se habeat vndecim
 hostias, & opinatur esse decem, ipse vero intendit psecrare quic
 quid est, coram se, patet, qd eius opinio fertur ad numerum, sed
 eius intentio non fertur ad numerum: vnde quia effectus con
 secrationis sequitur intentionem, & non opinionem, omnes vn
 decim sunt consecrate. Alio modo potest intelligi pceditus ca
 sus, qd dicitur, habet coram se vndecim hostias, & intendit con
 secrare decem, vt non opinio, sed intentio feratur ad numerum:
 ita scilicet, qd non velit plus quam decem, sed tñ decem conse
 crare, tunc in tali casu pceditus doctor facit secundam distin
 ctionem, dicens, qd hoc duobus modis contingere potest. Uno
 modo, qd sciat veritatem numeri: alio modo qd ignoret veritate
 numeri. Et si sciat veritate numeri. s. qd hostie sint vndecim, & ip
 se decem tñ consecrare intendit, Aut decem distincte intendit
 consecrare, Et patet, qd ille decem tñ sunt psecrate, de quibus
 intendit: & vndecima, de qua no intendit, non est psecrata: Aut
 sacerdos scit esse hostias vndecim, & intendit psecrare decem,
 non distinguendo vel determinando, quas decem intendit, & qd
 vndecimam non intendit, sed intendendo decem ex illis psecra
 re, tunc nulla est psecrata, eo qd intentio non fuit ad aliquam deter
 minata. Et cuz isto dicto satis pcedat s. Tho. in 3. par. q. 63. vbi
 dicit, qd minister sacrorum est sicut instrum principalis agentis,
 s. Christi vel ecclesie. Et cum tale instrumentum habeat cogniti
 onem, requiritur, qd per intentionem se determinet ad opus:
 quod in virtute principalis agentis producere debet. Ideo se
 quitur qd vbi no determinat se, nihil operat. Si vero sacerdos
 ignoret veritate numeri hostiarum, & intendit decem hostias tñ
 psecrare, dicit idem. Durandus, qd eodem modo distinguendum
 est vtrum determinet quas decem intendit, vel non determinet.

¶ Et

De defectibus

Et rñdendum est sicut in casu immediate precedenti. Seq dubitatur quō, cuz numeris ignoretur. Cui dubitationi rñdeatur hoc posse contingere: q̄ decem hostias videat extensas, ⁊ vna ibi lateat. Ipse autem intendit oēs, quas videat, ⁊ nullam alias p̄secrare. Vel p̄t esse, q̄ decem ipse ibi posuerit, ⁊ vna erat ibi quam nesciuit: ipse vero intendat oēs illas quas posuit, cōsecrare. ⁊ redit hic casus in casum supra positum Alberti, quia tunc illa non est p̄secrata, quam nesciuit ibi esse: ⁊ oēs alię consecrate. Si autem vnam plus ipse posuerit, quā crediderit: vel alius vndecim posuerit: ⁊ ipse mandauit poni decem: ⁊ non intendit consecrare nisi decem tantum: tunc non est determinata eius intentio: ⁊ sicut supradictum est, nulla est consecrata.

De defectu vestimentorum. Cap. 55.

Sciendum est, q̄ s̄m S. Th. ⁊ Alber. ⁊ alios Theologos, si quilibet dimittens aliquid tale, puta, t̄ps debitū, altare tribus mappis coopertū, vestes, ⁊ h̄mōi grauit̄ peccat: nihilominus p̄secrat, si est ordinatus, ⁊ adsit eius intentio, ⁊ debita materia, ⁊ debita forma: sed grauisime peccat, si scienter hoc faciat. In his potes colligere quę sint illa, sine quibus nō cōficiť. s. materia debita: ⁊ forma: cū int̄tione: ⁊ ordo in conficiente. Quicquid horū quatuor deficiat, non p̄ficitur sac̄m. Et istis quatuor cōstentibus, quibuscunq; alijs deficientibus, veritas adest sac̄i.

Sc̄dm Host. sufficit, q̄ vnus sit p̄s̄ns in missa, qui sacerdoti rñdeat: quamuis. de conse. dist. 1. dicatur q̄ duo requiruntur. Mulier in missa ministrare non potest. **E**tiam sine lumine non debet aliquis celebrare. extra de celeb. miss. c. ex parte.

De defectibus dispositionis corporis. Cap. 56.

In concil. Toletano factū fuit p̄ceptū sacerdotibus, q̄ nullus sacerdos post potū cibūq; quantumcunq; minimum sumptū, missam celebrare p̄sumat. Et glo. ibidē dicit, q̄ intelligitur de cibo, vel potu post mediā noctē sumptō: qz in mediā nocte incipit dies s̄m ecclesiā. Et nos videmus esse veruz, quia tunc incipitur officiū diei. s. matutinū quasi pertinens ad mane illius diei velut initū. Dicit et S. Th. q̄ post sumptionem aq̄e vel alterius potus, aut cibi, aut et̄ medicinę, in quāta cunq; parua quātitate, non licet cōicare: nec refert vtrū nutriat, aut non.

ant per se, aut cū alijs: dūmodo sumatur per modū cibi, vel potus: reliquę tñ cibi remanentes in ore, etsi casualiter transglutiantur, non impediunt cōiones, qz non trāsglutūtur per modū cibi, sed per modū salivę, quę vitari non pōt. Si autē ante mediam noctem sit sumptus cibus vel potus, potest cōicare. Nec refert vtrum postea dormierit, vel vtrum cibus sit digestus, quantum ad rationem p̄cepti: tamen posset impedire quantum ad turbationem mentis in hoc, quod tollitur devotio.

De immunditia corporali. Cap. 57.

De immunditia vero corporali dicit S. Th. q. cū iste cibus non est corporis, sed mētis, ideo in eius sumptione magis est consideranda dispositio mentis, quam corporis. Et ideo dicit, q. si immunditia corporalis sit perpetua, siue diuturna, non est abstinendum a communione: ne propter immunditiam corporis perdatur fructus mentis. Si autem immunditia sit temporalis, et potest purgari, non prohibetur, si est bene dispositus in mente. Tamē laudabile foret abstinere pro modico tempore. Si autem sacerdos infra missam recordatur se non esse ieiunium quid faciendum, sit vide infra cap. 7. in fine.

De defectibus dispositionis anime. Cap. 58.

Indictus, suspensus, et excoicatus ē iniuste, cōicare nō debet: quia in talibus est defectus rei significatę. s. defectus unitatis corporis mystici. Item quicumqz cū conscientia peccati mortalis ad cōiones accedit, mortaliter peccat. Prīmę ad Cor. 9. Qui manducat et bibit indigne, iudicium sibi etc. Item non sufficit ei qui cōicare intendit, q. sit solum contritus immo si habeat copiam sacerdotis, qui eum possit absolvere, peccat si ne confessione cōicando. Si vero non habet copiam, tunc si immineat necessitas cōicandi, vel celebrandi: puta, quia timetur scandalū populi: vel iā inceptum est mysterium sacri: vel aliquis infirmus loquelam amisit: et est in proposito confitendi: minister non peccat quā citius potest cōicando, vel alijs ministrando: si primo non possit confiteri. Nec Pet. et Alber. et S. Tho. Sacerdos autem, qui cum conscientia peccati mortalis accedit ad altare; non solum peccat mortaliter propter cōionem, sed etiā quia exercet actus ordinis: vt offendunt S. Tho. et Alber. Verū pro sola executione actuum ordinis: sufficeret ei sola

De defectibus

la contritio sine confessione, vt dictum est. In nullo autem casu potest aliquis celebrare, vel communionem recipere sine contritione: quia mortaliter peccat.

De pollutione. Cap. 59.

Pollutio in fornicis impedit cōionem, quando causata est a cogitatione precedenti, que fuerit peccatum mortale, si consensus fuerit in tali cogitatione de actu, vel si consensit in delectatione cogitationis. Si dubium est, vtrum in precedenti cogitatione fuerit peccatum mortale, abstinendum est: nisi necessitas aliqua requirat, q̄ celebret, siue cōicet. Si vero certus est, q̄ in precedenti cogitatione non fuerit peccatum mortale: vel si nulla cogitatio precesseris, que causa pollutionis fuerit: cōicare potest: nisi pollutio t̄m perturbauerit mentem ex cōmōtione corporis, q̄ deuotionem habere non possit: et cum fuerit abstinendum, tempus quo abstinendum est sunt. 2. 4. horę. Hęc S. Tho.

Si sacerdos post cōsecrationem inceptam recordetur se comedisse vel bibisse, nihilominus debet perficere sacrificium et sumere sacramentum. Et si recordetur se peccatum commississe, debet penitere, et dolere cuz proposito confitendi, et satisfaciendi: et sic non indigne, sed fructuose potest sumere sacramentum. Et eadem rō est, si inemerit se cuiusq̄ ex cōicationis subiacere. Debet enim assumere propositum absolutionem petendi, et sic per inuisibilem pontificem Iesum Christum absolutionem consequitur quantum ad hunc actum, per quez agit diuina ministeria. Si vero ante consecrationem alicuius p̄dictorum memor sit, tutius reputarem, et maxime in casu ex cōicationis, suspensionis, et interdicti, ac manducationis q̄ missam inceptam deserat: nisi tumeretur graue scandalum. Hęc sanctus Thomas.

**De defectibus missam celebranti interdum
occurrentibus. Capitulum 60.**

Sacerdos qui celebrat missam, debet semper sumere sacrum integrum: vt dicitur supra in rubrica de defectu panis et vini. Quod debeat sumere, patet de consec. dist. 2. relatum. Quoties autem sumat: quoties celebrat: quia ipsum sacrum in assumptione complementum sue significationis accipit. Et intelligendus est, nisi per violentiā impediatur, vel per infirmitatē, vel per mortem, vel huiusmodi. Et si plures missas aliquis celebrat in
vna

quia die. solum in vltima percipiat perfusiones, et non in precedē
 ti: quia tunc non esset ieiunus, nec alia missam celebrare posset: extra
 de celeb. miss. ca. ex parte. Sed si sacerdos post consecrationem
 infirmetur, et non habeatur alia hostia, nihilominus debet alius
 sacerdos requiri, qui missam prosequatur ab infirmo non com-
 pletam: et hostias debet dividere, et vna parte ipse sumere, et aliam
 infirmo dare. Hec S. Tho. ¶ Item si sacerdos morte aut in-
 firmitate graui occupetur ante consecrationem corporis, non
 oportet quod per alium suppleatur: Si vero consecrato corpore
 ante consecrationem sanguinis, vel et consecrato vtroque, debet
 celebratio per alium impleri. vt 7. q. 1. c. nihil. S. Tho. Quia autē
 missa compleatur, ostendit prefatus canoissupradicti concilij,
 dicens: Non. n. aliud explementum initiatis mysterijs cōpetit,
 quam aut incipientis, aut subsequēntis benedictione completa
 sint sacerdotis. Quantum autem ad hoc obligetur sacerdos, o-
 stendit in ipso eodem c. inferius, vbi dicit: Nullus absque patenti
 pœuientu molestie minister vel sacerdos cum ceperit, imperfe-
 cta officia presumat omnino relinquere. Siquis autem hoc te-
 merarie presumpserit, ex cōdicationis sententia subiacebit.

De perturbationibus occurrentibus missam celebrantibus. Cap. 61.

Post tractatum de defectibus missę, dicēdum est de pertur-
 bationibus interdum, occurrentibus his, qui missam cele-
 brant. Turbatur autem missa, aut propter scandalum sacra-
 menti: aut propter scandalum sacerdotis. Scandalum sacra-
 menti est, si cadat, aut si vomitu proieciatur. Scandalum sacer-
 dotis est, si sumere nequeat, aut propter commissionem alicu-
 ius rei abominabilis, vel periculi, aut propter apparitionem a-
 licuius speciei, quę non debet comedi, vel potari.

Quando cadit corpus Christi. Cap. 62.

Si propter frigus, vel negligentiam, hostia dilabatur in ca-
 licem: propter hoc non est necesse aliquid reiterari: quia
 quod solum minima pars hostię mittatur in calicem hoc respicit
 corpus Christi mysticum: ideo pretermissio huius non facit im-
 perfectionem sacramenti. S. Tho. ex concil. Aurelian. de conf.
 dist. 2. dicit: Qui bene non custodierit: aut qui sacrificium perdi-
 derit in ecclesia: aut cui pars eius ceciderit, et non inuenta
 fuerit,

De defectibus in missa occurrentibus

fuerit, 30. dies peniteat. De penitentia vide in sequenti capitulo.

Quando cadit sanguis Christi. Cap. 63.

Si per negligentiam aliquid de sanguine Christi ceciderit, si quidem super tabulam, que terre adhaereat, lingua labatur, et tabula radat. Sed si non fuerit tabula locus ipse radatur et comburatur: Cinis vero iuxta altare recodatur: et sacerdos 40. diebus peniteat. Si vero super lapidem altaris ceciderit, sorbeat sacerdos stillam: et tribus diebus peniteat. Si super linteam altaris et ad aliud linteam pervenerit stilla, quatuor diebus peniteat sacerdos. Si usque ad tertium pervenerit, 9. diebus peniteat. Si usque ad quartum, 20. diebus peniteat. Predictis autem diebus debet sacerdos ieiunare, et a comestione cessare: peccatis tamen additionibus negotii et psonae, potest minui vel augeri ad partem predictam. **Hec S. Th.** Et idem intelligendum est in seq. cap. et abluantur tribus vicibus linteamina, que stillam tetigerunt, calice supposito: et aqua ablutionis iuxta altare datur. de cons. 2. si per negligentiam. Potest tamen a sacerdote: nisi pro horrorem dimittatur: ut ponit S. Th. Et cautum est, ut pars illa lintei, siue pallii, post ablutionem ascindat et comburatur: et cinis in altari condatur. **Hec S. Th.**

De vomitu sacramenti. Cap. 64.

Si quis eucharistiam evomuerit, si sit laicus, et per ebrietatem vel voracitatem evomuerit, 40. diebus peniteat. Clerici vero et monachi, presbyteri, diaconi, et subdiaconi, 70. diebus peniteant. Episcopus autem 90. Si vero causa infirmitatis evomuerit, 7. diebus peniteat. de consec. dist. 2. cap. Si quis per ebrietatem. Et debet vomitus cremari, et cinis iuxta altare recondi: ut supra dictum est. **Hoc tamen observandum, quod ubicumque species integre interveniant, sunt reverenter conservandae et sumendae: quia remanentibus speciebus, remanet ibi corpus Christi.** **Hec S. Th.**

De musca, vel aranea, vel veneno mistis cum sanguine Christi. Cap. 65.

Si musca vel aranea in calicem ceciderit, vel venenum mistum fuerit, si sacerdos ante consecrationem hoc deprehenderit, debet calix ablui, et aliud vinum consecrandum apponi. Si vero aliquod eorum post consecrationem euenierit, debet animal caute capi, et diligenter lavari et comburi, et abluo simul cum cineribus in sacrarium mitti. Quod si venenum ibi demerit

seprehenditur, nullo modo debet sumi, nec alteri dari: ne ca-
 lie vite vertatur in mortem: sed diligēter in vasculo seruari de-
 bet: et ne factum remaneat imperfectum, debet aliud vinum ap-
 poni: et sacerdos debet resumere cōsecrationem sanguinis de-
 mo, et sacrificium perficere. Hoc intellige si corpus non sian-
 sperit, qz tūc aliter faciendus esset, sicut supradictum est in rub.
 de defectu panis et vini. scy nouum panem apponat. Regula est
 autem, qz nihil abominabile sumi debet occasione huius facti.
 arg. de conse. dist. 2. si per negligentiam. Hec San. Thom.

De noua specie apparente. Cap. 66.

Quando corpus Christi apparet in alia specie, cuius usus hu-
 ius facti sit per manducationes, quando scilicet apparet
 in specie pueri, vel carnis cruentate, vel simili modo, nō habet
 rationes cibi: nec debet sumi ab eo cui sic apparet. Quod si om-
 nibus appareat, debet cum reliquijs poni. Hec San. Thom.

**De horis canonicis a sacerdotibus dicendis, et libro qui
 intulatur Via salutis, edito a Dño Armando de Auzé-
 ria, Abbate S. Saluatoris de Lodona.**

Dictum est supra de sacramento missę, ad quod probi-
 beamur accedere nisi lotis manibus: id est sine lau-
 dibus Domini nostri Iesu Christi. Et ideo sancta
 mater ecclesia septem laudes, id est horas canonicas
 instituit quolibet die Deo per clericos, et specialiter presbyte-
 ros offerendas. De quibus loquitur psalm. 118. Septies in die
 laudem dixi tibi domine: et transumptiue, 91. dist. c. Presbyter.
 De celeb. miss. cap. 7. et ibi plene in glo. si. Nam sicut cadimus se-
 pties in dies per peccatum, vt habetur Luc. 17. et de peni. dist. 3.
 c. septies, ita resurgamus per septem horas, id est laudes cano-
 nicas: et primo dicendum est de hora matutinali.

De matutinis. Cap. 67.

Glias, qz matutinum officium propter carnis illecebras do-
 mandas psallendo et orando, fuit a sanctis patribus insti-
 tutum. Probatur, eccle. 31. Vigilia honestatis tabefaciet car-
 nes. Et dñr matutine cōter i media nocte, vt ait propheta:
 Media nocte surgebā ad confitendum tibi ps. 118. Et habetur
 transumptiue, 91. dist. presbyter mane, et de celeb. miss. ca. 1. Ita
 nocte, qz Christus in eadem hora natus fuit. Secunda ratio